

ศึกษาความเชื่อเรื่องบุญ - บาป ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ภาคพิเศษ

To study the belief in merit-sin of Mahamakut Buddhist University students
Sirindhorn Rajavidyalaya Campus, special part

พระครูสิริธรรมนิเทศ, ผศ.ดร.* พระครูพิศิษฐ์ธรรมนิเทศ **พระสมชัย โอตคำดี, ดร.***
Phrakhru Siridhammanites* Phrakhru Phisitthammanites** PhraSomchai Odkamdee***

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย

Mahamakut Buddhist University students

Sirindhorn Rajavidyalaya Campus

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความเชื่อเรื่องบุญ-บาป ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ภาคพิเศษ 2) เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อเรื่องบุญ-บาป ที่จำแนกตามเพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา และสถานภาพครอบครัว และ 3) เพื่อนำเสนอข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขการศึกษาความเชื่อเรื่องบุญ-บาป เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ นักศึกษา จำนวน 152 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ จำนวน 109 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ภาคพิเศษ มีความเชื่อเรื่องบุญ - บาป โดยภาพรวมทั้ง 2 ด้าน มีความเชื่ออยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.00 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดด้านคือด้านอกุศลกรรม หรือบาป มีความเชื่ออยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.00 และรองลงมาคือด้านกุศลกรรม หรือบุญ

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ อายุ และสถานภาพครอบครัวต่างกัน มีความเชื่อเรื่องบุญ - บาป โดยรวมทั้ง 2 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ที่มีชั้นปีที่ศึกษาต่างกัน มีความเชื่อเรื่องบุญ - บาป แตกต่างกัน และนักศึกษาที่ศึกษาชั้นปีต่างกัน มีความเชื่อเรื่องบุญ - บาป ในด้านกุศลกรรม หรือบุญ และด้านอกุศลกรรม หรือบาป แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข พบว่า 1) ด้านกุศลกรรม หรือบุญ การกระทำจะเป็นบุญหรือบาปขึ้นอยู่กับกระทำของตนเอง ดังนั้น การกระทำจะเป็นบุญหรือบาปนั้น ขึ้นอยู่กับความตั้งใจ หรือมีเจตนาในการกระทำนั้น ๆ 2) ด้านอกุศลกรรม หรือบาป คือ ความเศร้าหมอง ทำให้จิตตก หม่นหมอง บกพร่อง มีโทษ ราคะ โมหะ ลิงเล และสงสัย เป็นต้น

4. ผลการสัมภาษณ์ พบว่า 1) ด้านกุศลกรรมหรือบุญ พบว่า ทุกคนมีความเชื่อเรื่องบุญบาป ที่หลากหลายแตกต่างกันออกไป เช่น เชื่อในเรื่องการทำบุญให้ทานเพราะทำแล้วทำให้สบายใจ สุขใจ และตั้งใจทำบุญต่อไป 2) ด้านอกุศลกรรมหรือบาป พบว่า มีความเชื่อในทิศทางเดียวกัน เช่น บาปเป็นการกระทำที่ไม่ดีและไม่ควร เพราะจะทำให้ได้รับความเดือดร้อน เป็นต้น

คำสำคัญ: ความเชื่อ, บุญ/บาป, นักศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to 1) to study the belief in merit-sin. of Mahamakut Buddhist University students Sirindhorn Rajavidyalaya Campus, special part 2) to compare the study of belief in merit-sin. by sex, age, year of study and family status And 3) to offer suggestions and solutions the belief in merit-sin. Is an exploratory research, the sample population used in this research was Mahamakut Buddhist University students Sirindhorn Rajavidyalaya Campus, Special part, Region of 152 people, the sample size was determined using the formula of Yamane, 109 persons were stratified random sampling. The research tool was a questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency value, percentage, mean, standard deviation, one-way analysis of variance.

Findings were as Follows:

1. Mahamakut Buddhist University students Sirindhorn rajavidyalaya Campus, Special Region, believes in merit-sin, as a whole, both areas have high level of belief The mean of 4.00 and when considered on each side, sorted from the side with the highest average to the lowest, it was found that the side with the highest mean, which was unrighteousness or sin, had faith at a high level. With an average of 4.00 and followed by the aspect of charity or merit and belief at a high level.

2. The results of hypothesis testing showed that Students with different sex, age and family status there are beliefs about merit and sin, including both sides, not different, with different years of study There are different beliefs about merit and sin, and students study in different years. There were beliefs about merit and sin, in terms of merit or merit, and in virtue or sin, were significantly different at the 0.05 level.

3. Suggestions and solutions found that 1) in terms of merit or merit, the action will be a merit or a sin depending on one's own actions. Therefore, the action will be a merit or a sin. It depends on the intention or intention of doing such actions. 2) In the aspect of unwholesome karma or sin, which is gloomy, causing the mind to fall, dull, impaired, having hatred, lust, moha, hesitation and doubt, etc.

4. The results of the interview revealed that 1) As for merit, it was found that everyone believed in merit and sin. For example, believing in merit making for alms because doing it makes you feel comfortable, happy and intending to continue making merit. 2) In the aspect of unwholesome karma or sin, it was found that there were beliefs in the same direction, for example, sin was a bad act and should not be done. because it will cause suffering, etc.

Keywords: belief, merit/sin, student

บทนำ

สังคมไทยมีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่คอยยึดเหนี่ยวจิตใจและยึดถือในการประพฤติปฏิบัติ อีกทั้งยังมีส่วนช่วยจรรโลงให้สังคมไทยสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยความสะดวกสบายตลอดมา ดังจะเห็นได้จากเมื่อครั้งอดีตที่วิถีชีวิตของคนไทยได้ผูกการดำเนินชีวิตได้กับศาสนกิจของศาสนา เช่น เมื่อครั้งอรุณ เสงี่ยมระฆังจากวัดจะปลูกแม่บ้านให้ตื่นจากการนิทราเพื่อมาหุงหาอาหารสำหรับคนในครอบครัวและเตรียมเป็นสำหรับกับข้าวสำหรับใส่บาตรเป็นกิจวัตรประจำวัน ยามเพลจะได้ยินเสียงกลองอันเป็นสัญลักษณ์บอกว่าใกล้จะเที่ยงวัน เมื่ออาทิตย์ขอบฟ้าก็จะได้ยินเสียงสวดมนต์ทำวัตรเย็นดังมาจากอุโบสถ ก่อนจะเข้านอนคนไทยจะต้องระลึกถึงพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ และพระสังฆคุณ ด้วยการสวดมนต์ก่อนนอน (ดนัย จันทรเจ้าฉาย 2550 : 1)

พระพุทธศาสนาเป็นสถาบันทางสังคมที่มีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อชีวิตจิตใจของคนไทย ส่วนใหญ่เพราะเป็นสถาบันที่จะขัดเกลาจิตใจของคนให้มีความสะอาดบริสุทธิ์ ทำให้คนมีคุณธรรมจริยธรรม อันพึงปรารถนาของคนทุกสังคม การดำรงอยู่พระพุทธศาสนาให้อยู่คู่ชาติไทยจึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะพระพุทธศาสนาเป็นรากฐานของศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตของชาวไทยทั้งอดีตและปัจจุบัน ชาวพุทธทั่วไปจะสอนบุตรให้เชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม โดยเชื่อว่าถ้าทำดีแล้วจะได้บุญหรือได้ขึ้นสวรรค์ ถ้าทำชั่วจะเป็นบาป ตายไปจะตกนรก ได้รับผลกรรมต่าง ๆ (ภัทรา บุญสุชา 2545 : 2)

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมในปัจจุบัน ทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการรับเอาความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งการนำเอาวัฒนธรรมชาวตะวันตกเข้ามาอย่างขาดการกลั่นกรองและไม่มีขีดจำกัด จึงทำให้วัตถุเจริญก้าวหน้า จึงทำให้วัตถุเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว แต่ในทางตรงกันข้ามสภาวะจิตใจของประชาชนในชาติเริ่มเสื่อมถอย ตกต่ำ ขาดคุณธรรม ขาดจริยธรรม ไม่มีการเกรงกลัวต่อการทำความชั่ว ทั้งที่คนไทยมีหลักยึดเหนี่ยวหรือแนวทางในการดำเนินชีวิต คือคำสอนของพระพุทธศาสนา แต่ผู้นำหลักธรรมมาใช้จริง ๆ น้อยลงทุกที วันเวลาผ่านไปจำนวนคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธแต่ในทะเบียนบ้านเพิ่มมากขึ้นทุกที ทำให้แนวทางในการดำเนินชีวิตเปลี่ยนไป ความสัมพันธ์ระหว่างเด็ก เยาวชน กับผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์เปลี่ยนไป ปัญหาต่าง ๆ มีมากขึ้นทุกที ตามที่ (พระมหาอดิเรก สีตวานุกุล 2552 : 1) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ และหนังสือพิมพ์ข่าวสดในช่วงย้อนหลัง 3 เดือน พบว่า มีการกระทำความผิดในลักษณะของการละเมิดศีล 5 จำนวน 960 คดี ซึ่งในจำนวนดังกล่าว พบว่า มีเยาวชนที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นทำผิด จำนวน 197 คน โดยส่วนใหญ่จะทำผิดศีลข้อที่ 5 คือ การดื่มสุราเมรัย อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท และการเสพยาเสพติด และศีลข้อที่ 2 คือการลักขโมยตามลำดับ จากการศึกษาสภาพปัญหาของวัยรุ่นดังกล่าว จะเห็นได้ว่าเด็กวัยรุ่นจะมีปัญหาในเรื่องของการละเมิดศีล 5 ในประเด็นต่าง ๆ อยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้พบว่า รากเหง้าแห่งปัญหาที่แท้จริง คือการที่นักเรียนขาดการกลั่นกรองจิตใจ และปลูกฝังในเรื่องศีลธรรม จริยธรรม ความละเอียดรอบคอบและบาป คำสอนเรื่องบุญ - บาปจึงเป็นคำสอนที่สำคัญอย่างหนึ่งในพระพุทธศาสนา เพราะถ้าหากไม่มีการสอนเรื่องบุญ - บาปแล้ว ก็ไม่สามารถที่จะทำให้เยาวชนเห็นโทษของการกระทำที่ไม่ดีต่าง ๆ ของมนุษย์ได้ เช่น การเบียดเบียน การลักขโมย การล่วงละเมิดสิทธิ์ของผู้อื่น การโกหก เป็นต้น ว่าผลของการกระทำเช่นนี้จะมีคุณลักษณะอย่างไร ฉะนั้น เมื่อมีคำสอนเช่นนี้ ย่อมจะทำให้คนหรือสัตว์ที่มีพฤติกรรมเบียดเบียนผู้อื่น รู้สีกว่าเกรงกลัวต่อผลของการกระทำของตนเอง และ

จะนำไปสู่การงดเว้นการกระทำดังกล่าวที่ไม่ดีนั้นได้ ซึ่งจะนำไปสู่จุดมุ่งหมายสูงสุดคือความสงบสุขในชีวิตของมนุษย์ได้ (พระมหาอดิเรก สัตวรานุกุล 2552 : 1)

ดังนั้น จากสภาพการที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องบุญ – บาปของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย จะได้ตระหนักในเรื่องของการกระทำทั้งความดีและความชั่วได้ เป็นการสร้างค่านิยมความเชื่อที่ถูกต้องในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1. เพื่อศึกษาความเชื่อเรื่องบุญ-บาป ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ภาคพิเศษ

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อเรื่องบุญ-บาป ที่จำแนกตามเพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา และสถานภาพครอบครัว

2.3 เพื่อนำเสนอข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องบุญ-บาป

ประโยชน์ที่ได้รับ

3.1 ทำให้ทราบความเชื่อเรื่องบุญ-บาป ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย

3.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความเชื่อเรื่องบุญ-บาป ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ที่จำแนกตามเพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา และสถานภาพครอบครัว

3.3 นำเสนอข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องบุญ-บาป

3.4 สามารถนำผลการวิจัยนำไปปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา สร้างค่านิยมและความเชื่อที่ถูกต้องในทางพระพุทธศาสนา

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1) ประชากร ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ภาคพิเศษ (ห้องเรียนเพชรบุรี) รวมทั้งหมด จำนวน 152 คน โดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) (งานทะเบียนวัดผล สถิตินักเรียน ปีการศึกษา 2563) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 109 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แล้วนำมาหาอัตราส่วนของประชากร (Proportional Size) เพื่อหากลุ่มตัวอย่างแยกแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม 1 ชุด โดยแบ่งคำตอบออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ คือ เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา และสถานภาพครอบครัว ลักษณะของคำถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องบุญ – บาป ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ภาคพิเศษ (ห้องเรียนเพชรบุรี) รวมจำนวน 30 ข้อ ดังนี้ 1) ด้านกุศล

กรรม หรือบุญ ประกอบด้วย 1) กายสุจริต 2) วาสุจริต และ 3) มโนสุจริต รวมเป็นจำนวน 15 ข้อ 2) ด้านอกุศลกรรม หรือบาป ประกอบด้วย 1) กายทุจริต 2) วาทุจริต และ 3) มโนทุจริต รวมเป็นจำนวน 15 ข้อ

3) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

(1) ทำหนังสือลงพื้นที่ถึงรองอธิการบดี วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ใช้พื้นที่เพื่อการวิจัย และในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษา ภาคพิเศษ (ห้องเรียนเพชรบุรี)

(2) ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบ

(3) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลคืนด้วยตนเอง

(4) เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว จำนวน 109 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 จึงตรวจสอบความสมบูรณ์และจัดลำดับข้อมูล

(5) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

4) การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยนี้ได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสังคมศาสตร์ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

(1) วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าสถิติบรรยาย คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

(2) การวิเคราะห์ด้านด้านคุณลักษณะ หรือบุญ และด้านอกุศลกรรม หรือบาป โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

(3) ทดสอบสมมติฐานของการวิจัย การเปรียบเทียบความแตกต่างปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา และสถานภาพครอบครัว โดยทดสอบความแปรปรวนทางเดียว One – Way ANOVA ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffé)

ผลการวิจัย

1) ผลการวิเคราะห์ความเชื่อเรื่องบุญ-บาป ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ภาคพิเศษ มีดังนี้

การศึกษาวเคราะห์ความเชื่อเรื่องบุญ-บาป ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ภาคพิเศษ ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลผลศึกษาความเชื่อเรื่องบุญ-บาป ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ภาคพิเศษ โดยรวมทั้ง 2 ด้าน

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านคุณลักษณะ หรือบุญ	3.99	0.50	ความเชื่อในระดับมาก
2. ด้านอกุศลกรรม หรือบาป	4.00	0.49	ความเชื่อในระดับมาก
รวม	4.00	0.46	ความเชื่อในระดับมาก

ตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ภาคพิเศษ มีความเชื่อเรื่องบุญ - บาป โดยภาพรวมทั้ง 2 ด้าน มีความเชื่ออยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.00 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดด้านคือด้านอกุศลกรรม หรือบาป มีความเชื่ออยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.00 และรองลงมาคือด้านด้านกุศลกรรม หรือบุญ มีความเชื่ออยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.99

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความเชื่อเรื่องบุญ-บาป ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ภาคพิเศษ โดยรวมทั้ง 2 ด้าน ดังนี้ ด้านกุศลกรรม (บุญ) พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ภาคพิเศษ มีความเชื่อเรื่องบุญ - บาป โดยมีค่าเฉลี่ยระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาได้มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม สามารถที่จะแยกแยะได้ว่าอันควรทำและไม่ควรทำ อะไรควรปฏิบัติ อันไม่ควรปฏิบัติ ที่ได้จากการศึกษาเล่าเรียนมา ทำให้รู้จักบาปบุญคุณโทษมากยิ่งขึ้น และได้ตระหนักถึงผลของการกระทำในสิ่งต่าง ๆ ที่ตนได้กระทำไว้ สามารถที่จะเลือกประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งดี ๆ ที่เป็นกุศลกรรมให้ครบไตรทวาร ประกอบด้วย 1) กายสุจริต 2) วาจาสุจริต และ 3) มโนสุจริต ซึ่งสอดคล้องกับพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (2538) ได้กล่าวว่า กรรมที่เป็นกุศล การกระทำที่ดี หรือกรรมดี หมายถึง การกระทำที่เกิดจากกุศลมูล คือ อโลภะ อโทสะ และอโมหะ แต่ถ้าจำแนกตามทวารคือทางที่ทำการ หรือทางแสดงออกของกรรม ก็จัดเป็น 3 ทาง คือ 1) กายกรรม กรรมที่ทำด้วยกาย หรือการกระทำทางกาย 2) วาจากรรม กรรมที่ทำด้วยวาจา หรือการกระทำทางวาจา 3) มโนกรรม กรรมที่ทำด้วยใจ หรือการกระทำทางใจ เมื่อจำแนกให้ครบตามหลักสองข้อที่กล่าวมาแล้ว ก็จะมีกรรมรวมทั้ง 6 อย่าง คือ กายกรรม วาจากรรม และมโนกรรม แต่ละอย่างที่เป็นอกุศลกับกายกรรม วาจากรรม และมโนกรรม แต่ละอย่างที่เป็นกุศลด้วย ในบรรดากรรม 3 อย่าง คือ กายกรรม วาจากรรม มโนกรรม ที่กล่าวไว้ข้างต้นนั้น มโนกรรมสำคัญที่สุด และมีผลกว้างขวางที่สุด เพราะเป็นจุดเริ่มต้น คนคิดก่อนแล้วจึงพูด จึงกระทำ คือแสดงออกทางกายและวาจา ดังนั้น วาจากรรม และกายกรรมจึงขยายออกมาจากมโนกรรมนั่นเอง และที่ว่ามีผลกว้างขวางรุนแรงที่สุด ก็เพราะว่า มโนกรรมรวมถึงความเชื่อถือความเห็น ทฤษฎีแนวความคิดและค่านิยมต่าง ๆ ที่เรียกว่าทิฐิ ทิฐินี้เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทั่ว ๆ ไปของบุคคลความเป็นไปในชีวิตของบุคคล และคติของสังคมทั้งหมด เมื่อเชื่อเมื่อเห็นหรือนิยามอย่างไร ก็คิดการพูดจาสั่งสอนชักชวนกันและทำการต่าง ๆ ไปตามที่เชื่อที่เห็นที่นิยามอย่างนั้น ถ้าเป็นสัมมาทิฐิ คือการดำริ การพูดจา และทำการต่าง ๆ ก็ดำเนินไปในทางผิดเป็นมิจฉาไปด้วย แต่ถ้าเป็นสัมมาทิฐิ การดำริ การพูดจา และทำการต่าง ๆ ก็ดำเนินไปในทางถูกต้องเป็นสัมมาไปด้วย เช่น คนและสังคมที่เห็นความพรั่งพร้อมทางวัตถุมีค่าสูงสุดเป็นจุดหมายที่พึงใฝ่ประสงค์ก็จะเพียรพยายามแสวงหาวัตถุให้พรั่งพร้อม และถือเอาความพรั่งพร้อมด้วยวัตถุนี้เป็นมาตรฐานวัดความเจริญรุ่งเรือง เกียรติยศและศักดิ์ศรี เป็นต้น วิถีชีวิตของคนและแนวทางของสังคมนั้นก็จะไปในรูปแบบหนึ่ง ส่วนคนและสังคมที่ถือความสงบสุขทางจิตใจเป็นที่หมาย ก็จะมีวิถีชีวิตและความเป็นไปอีกแบบหนึ่ง

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อที่ 1 บุคคลใดได้ประสบแต่สิ่งที่ดีงาม มีคนคอยช่วยเหลือเกื้อกูลในชาติปัจจุบัน เพราะในอดีตชาติบุคคลนั้นเป็นผู้ที่มีความเมตตา กรุณา และไม่ประทุษร้ายผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย

อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากบุคคลใดก็ตาม ได้กระทำแต่สิ่งดี ๆ ที่เป็นมงคลแก่ตนเอง ไม่ย่อปรมาทในการประกอบคุณงามความดี เร่งช่วยช่วยในการกระทำบุญกุศลต่าง ๆ มีการให้ทาน รักษา ศีล และเจริญภาวนา อุปัฏฐากครูบาอาจารย์ ไม่ลืมนับบุญคุณพ่อแม่และผู้มีอุปการคุณทั้งหลาย เมื่อบุคคลนั้นละโลกนี้ไปแล้ว ย่อมได้ขึ้นสวรรค์อย่างแน่นอน ซึ่งสอดคล้องกับพระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย วิมานวัตถุ (2500) ที่พระพุทธองค์ได้ตรัสถึงอานิสงส์ของการให้ทาน ว่าเทพธิดาองค์หนึ่ง ได้ตอบคำถามเกี่ยวกับผลของทานที่ตนทำไว้ในชาติก่อนแก่พระมหาโมคคัลลานะ ดังนี้ “ครั้งเกิดเป็นมนุษย์ใน มนุษยโลก ดิฉันได้ถวายอาสนาะแก่หมู่ภิกษุผู้มาถึงเรือน ได้อภิวัตน์ ได้ทำอัญชลี และถวายทานตาม กำลัง เพราะบุญนั้น ดิฉันจึงมีวรรณะเช่นนี้เพราะบุญนั้น ดิฉัน จึงมีวรรณะเช่นนี้ เพราะบุญนั้น ผลนี้จึง สำเร็จแก่ดิฉัน อนึ่ง โภคะทุกอย่างที่น่ารักจึงเกิดแก่ดิฉัน เพราะบุญนั้น ดิฉันจึงมีอานุภาพรุ่งเรืองอย่างนี้ เพราะวรรณะของดิฉันจึงสว่างไสวไปทุกทิศ” เมื่อพระมหาโมคคัลลานะ ถามต่อไปอีก นางเทพธิดานั้น จึงตอบคำถามเกี่ยวกับผลของทานที่ตนได้ทำไว้อีกว่า “ในชาติก่อน ดิฉันเป็นมนุษย์อยู่ในมนุษยโลก เป็น บุตรสะใภ้ในตระกูลคนทุศีล ซึ่งเป็นตระกูลที่มีแม่ผัวพ่อผัวไม่มีศรัทธาและศีล ยินดีในการแจกทานตลอด กาล ได้ถวายขนมเบื้องแก่สมณะ ซึ่งกำลังเที่ยวบิณฑบาตอยู่ จูติจากมนุษย์นั้นแล้วจึงได้มาเกิดบน สวรรค์ เป็นพวกเดียวกับเทพเจ้าชั้นดาวดึงส์ เพราะบุญกรรมนั้น จึงมีวรรณะงาม และรัศมีสว่างไสวไป ทัวทุกทิศ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ กรีสุดา เทียรทอง (2524) กล่าวว่าอานิสงส์ของทานหลาย ระดับ ระดับต้น คือผลที่เห็นได้ในปัจจุบัน ได้แก่ เกียรติยศชื่อเสียง ระดับกลาง คือ ผลที่เห็นได้ใน อนาคต คือ การเกิดในสวรรค์ และเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ล่วงลับ ส่วนอานิสงส์ระดับสูง คือการตรัสรู้ หรือการพัฒนาจิตใจให้สูงจนถึงระดับบรรลุนิพพาน

2. ด้านอกุศลกรรม (บาป) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหา มกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ภาคพิเศษ มีความเชื่อเรื่องบุญ - บาป โดยมีค่าเฉลี่ย ระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาสามารถที่จะแยกแยะส่วนที่เป็นกุศลและอกุศลได้ว่าจะส่งผลให้ผลให้ กระทำได้รับผลต่างกัน และมองเห็นผลร้ายของความชั่ว กรรมชั่ว กรรมอันลามก อกุศลกรรมที่ให้ถึง ความเดือดร้อน สภาพที่ทำให้ถึงคดีอันชั่ว สิ่งที่ทำให้จิตสู่ที่ชั่ว คือทำให้เลวลงให้เสื่อมลง ซึ่งสอดคล้อง กับแนวคิดของสุชีพ ปุณฺณานุภาพ (2516) ได้กล่าวถึงอกุศลกรรม ว่าเป็นสิ่งที่มีโทษ เกิดจากการทำชั่ว อันมีรากฐานมาจากอกุศลมูล 3 คือ โลภะ โทสะ โมหะ อันได้แก่ 1) อกุศลกรรมบถ 10 ได้แก่ การ กระทำที่ตรงกันข้ามกับการทำความดี 10 อย่างในกุศลกรรมบถ 2) อาฆาตวัตถุ 10 ได้แก่ การที่เรา อาฆาตเขา เพราะคิดว่าเขาได้ประพฤติดีสิ่งที่เป็นความพินาศแก่เรา เขาได้ประพฤติดีสิ่งที่เป็นความพินาศ แก่คนที่รักที่พอใจของเรา เขาได้บำเพ็ญประโยชน์แก่คนที่ไม่รักไม่พอใจแก่เรา และโกรธในฐานะที่ไม่ สมควร กรรมชั่ว (บาป) นี้เปรียบได้กับไฟ 3 กอง อันได้แก่ ไฟราคะ ไฟโทสะ ไฟโมหะ การจะดับไฟทั้ง สามกองนี้ พระพุทธศาสนาสอนว่าจะต้องมีความเพียรในศาสนา มีเมตตาและปัญญา คือความเพียรจะ ดับไฟราคะ ความเมตตาจะดับไฟโทสะ และปัญญาจะดับไฟโมหะ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อที่ 19 บุคคลใดใช้ตำแหน่งหน้าที่การงานหาผลประโยชน์โดยมิชอบ ย่อมส่งผลให้ลูกหลานเดือดร้อน ได้รับผลเคราะห์กรรม ทั้งในปัจจุบันและอนาคต อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องมาจากผลการกระทำ (อกุศลกรรม) ยังไม่ให้ผล ทำให้เขาหลงระเหิดใจขึ้นใจในการกระทำ หลง เพลิดเพลินในการกระทำของตน ถ้าอกุศลกรรม (บาป) ให้ผลแก่ผู้กระทำความชั่วหรือทำบาปก็ย่อมรู้ เห็นแก่ใจตนเอง ทำให้จิตไม่สบายเกิดความทุกข์ทางใจเป็นผลตามมาไม่ช้าก็เร็ว จะทำให้เขาได้รับความ เดือดร้อนในภพนี้และภพหน้า ซึ่งความสอดคล้องกับแนวคิดของ กรมการศาสนา (2500) ได้กล่าวถึง

พุทธพจน์ในพระไตรปิฎกภาษาไทย สรุปได้ว่า “ภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายอย่าได้กลัวต่อบุญเลย คำว่า บุญนี้เป็นชื่อของความสุข อันน่าปรารถนา น่าใคร่ น่ารัก และน่าพอใจ บุคคลที่ทำความบาปนั้นย่อมมีโทษเศร้า ผู้ทำบุญย่อมผลิตเพลินในโลกนี้ ย่อมผลิตเพลินในโลกหน้า ย่อมผลิตเพลินในโลกทั้งสอง บุคคลย่อมทำบุญแล้วย่อมได้รับความสุขและย่อมไม่เดือดร้อนในภายหลัง ส่วนบาปนั้น ก็มีความหมายตรงกันข้ามกับบุญ กล่าวคือผู้ใดทำความบาปก็ย่อมรู้เห็นแก่ใจของตนเอง มิว่าจะเปิดเผยหรือซ่อนเร้นมิให้ผู้อื่นทราบ แต่ผู้กระทำความชั่วหรือทำความบาปก็ย่อมรู้เห็นแก่ใจตนเอง ทำให้จิตใจไม่สบายเกิดความทุกข์ทางใจเป็นผลตามมาไม่ช้าก็เร็ว และถ้าท่านกลัวทุกข์ ถ้าท่านเกลียดทุกข์ ท่านอย่าทำกรรมอันเป็นบาป ทั้งในที่แจ้งหรือในที่ลับ ถ้าหากทำกรรมหรือจักทำกรรมอันเป็นบาปไซ้ แม้ท่านจะเหาะหนีไปในอากาศจักไม่พ้นทุกข์เลย หรือคนพาลย่อมสำคัญบาปประดุจน้ำหวานตลอดกาลที่บาปยังไม่ให้ผล แต่บาปให้ผลเมื่อใด คนพาลย่อมเข้าถึงทุกข์เมื่อนั้น ส่วนบาปนั้นก็มีความหมายตรงกันข้ามกับบุญ กล่าวคือผู้ใดทำความบาปหรือประกอบกรรมชั่วไม่ว่าจะเป็นเปิดเผยหรือซ่อนเร้นมิให้ผู้อื่นทราบ แต่ตัวผู้กระทำความชั่วหรือทำความบาปก็ย่อมรู้อยู่แก่ใจของตนเอง ทำให้จิตใจไม่สบายใจเกิดความทุกข์ทางใจเป็นผลตามมาไม่ช้าก็เร็ว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัย จึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

- 1) ด้านคุณธรรม หรือบุญ ควรพัฒนาด้านคุณธรรม หรือบุญ ให้ได้มากที่สุด เพราะการบำเพ็ญคุณธรรม หรือบุญ มีหลากหลายวิธีที่จะกระทำ ดังนั้น เพื่อให้นักศึกษาได้ตระหนักถึงคุณธรรม หรือบุญ อันจะเป็นสิ่งที่ดีที่สามารถติดตามตัวไปสู่สัมปรายภพได้
- 2) ด้านอกุศลกรรม หรือบาป ควรพัฒนาด้านคุณธรรม หรือบาป ให้ได้มากที่สุด เพราะว่า อกุศลกรรม หรือบาป เป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำเพราะจะทำให้เราได้รับความเดือดร้อนในภายหลัง ดังนั้น เราท่านทั้งหลายควรหลีกเลี่ยงการกระทำอกุศลกรรม หรือบาป ทั้งหลายด้วยประการทั้งปวง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลการวิจัย มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

- 1) ควรศึกษาวิจัย “เรื่องความเชื่อเรื่องบุญ - บาป ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ภาคปกติ”
- 2) ควรศึกษาวิจัย “เรื่อง ความเชื่อเรื่องคุณธรรม (บุญ) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ภาคปกติ”

เอกสารอ้างอิง

- กรมการศาสนา. (2500). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- กริสสุตา เทียรทอง. (2524). “การศึกษาเปรียบเทียบความเชื่อเรื่องบุญและบาปในพระพุทธศาสนาและคริสต์ศาสนา และผลของความเชื่อนั้นที่มีผลต่อวิถีของการดำเนินชีวิตของพุทธศาสนิกชนและคริสต์ศาสนิกชน : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลสำเภาล่ม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาเปรียบเทียบ. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- दनัย จันทรฉาย. (2550). ในหลวงในรอยธรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ DMG Books.

- พระธรรมปิฎก. (ป.อ. ปยุตฺโต). (2538). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาอดิเรก สัตวรานุกูล. (2552). “พฤติกรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ในการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามหลักศีล 5”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภัทรา บุญสุยา. (2545). “การศึกษาเปรียบเทียบความเชื่อเรื่องบุญ-บาปตามกฎแห่งกรรมในพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สหวิทยาเขตหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุชีพ ปุณฺณานุภาพ. (2516). **คุณลักษณะพิเศษแห่งพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา.